

Az áldozattá váló gyermekek segítése az iskolában resztoratív technikákkal

Negrea Vidia

2011.10.04, ELTE, Iskolapszichológiai Módszertani Bázis

TÁMOP 5.6.2: Áldozatsegítő szolgáltatások fejlesztése

Pszichológiai segítségnyújtás rendszerének kialakítása és működtetése az Észak-magyarországi régióban

A pszichológus feladatai:

1. Áldozatsegítés az ÁS szolgálat támogatási rendszerében illetve
 - 1.1 Tájékoztatás- ha büntetőeljárás még nincs folyamatban
 - 1.2 Szolgáltatások. Érdekérvényesítés elősegítése – folyamatban van a büntetőeljárás (nyomozó hatóság által igazolt)
2. Önkéntesek szakmai támogatása - esetmegbeszélés, képzés

Egyéni krízisintervenció – azonnali segítségnyújtás, az áldozat problémamegoldó képességére koncentrál és az egyensúlyi állapot visszaállítását célozza

Lényege: feszültségcsökkentés, érzelmi biztonság, ventilláció, a probléma tárgyilagos megfogalmazása, a valóság elfogadása, a megoldáshoz (továblépéshez) vezető út megkeresése , előmozdítása

Időtartam : az esemény után néhány hétig, az új egyensúlyi állapotig, vagy átadásig külső szakembernek .

Résztevő: közvetlen sértett vagy- és hozzátartozó (pl. súlyos traumák)

Terápiás csoport - azonos problémával küszködők tematikus csoportos ellátása

Technika: kognitív vagy fókuszált terápia, relaxáció

Résztevők: 5- 15 fő. *Időtartam*: 8-10 alkalom

Az áldozatoknak kialakított lelki segítségnyújtás formái

Egyéni segítségnyújtás

szükség szerint az **áldozatok lakóhelyén** (családsegítő-, gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat által biztosított helyiségben)

Támogató háló kialakítása (nem előírt, de célszerű)

az egyéni krízisintervenció kiegészül **csoportos megbeszélésekkel** (család, rokon, szakember bevonásával)

Jóvátétel és helyreállítás (nem előírt, de célszerű)

- Resztoratív technikák alkalmazása

Helyzetkép Nógrád megyéből

Áldozatok vagy elkövetők?

A pszichológiai segítségnyújtás oka és időtartama

Szükségletek

- Fizikai és érzelmi biztonság
- Meghallgassák és elfogadják történetét
- Kifejezze és megértse érzelmeit
- Kezelje saját és mások indulatait
- Megváltozott élethelyzetében, megbomlott egyensúlyában legyen támasza
- Célok kitűzése és szakszerű beavatkozások
- Kontroll visszanyerése
- A történetek lezárása

Jelzések

Sokk

- Akut stressz reakciók
(düh, zaklatottság vagy elfojtás, érzelmi és testi tünetek, átmeneti viselkedési problémák)
- Poszttraumás stressz zavar
(megrázó eseményre elmaradt vagy késői –súlyos és tartos- stressz válaszok. PTSD)

Változtatások: az áldozat környezetében lévő erőforrások feltárása és motiválása az együttműködésre

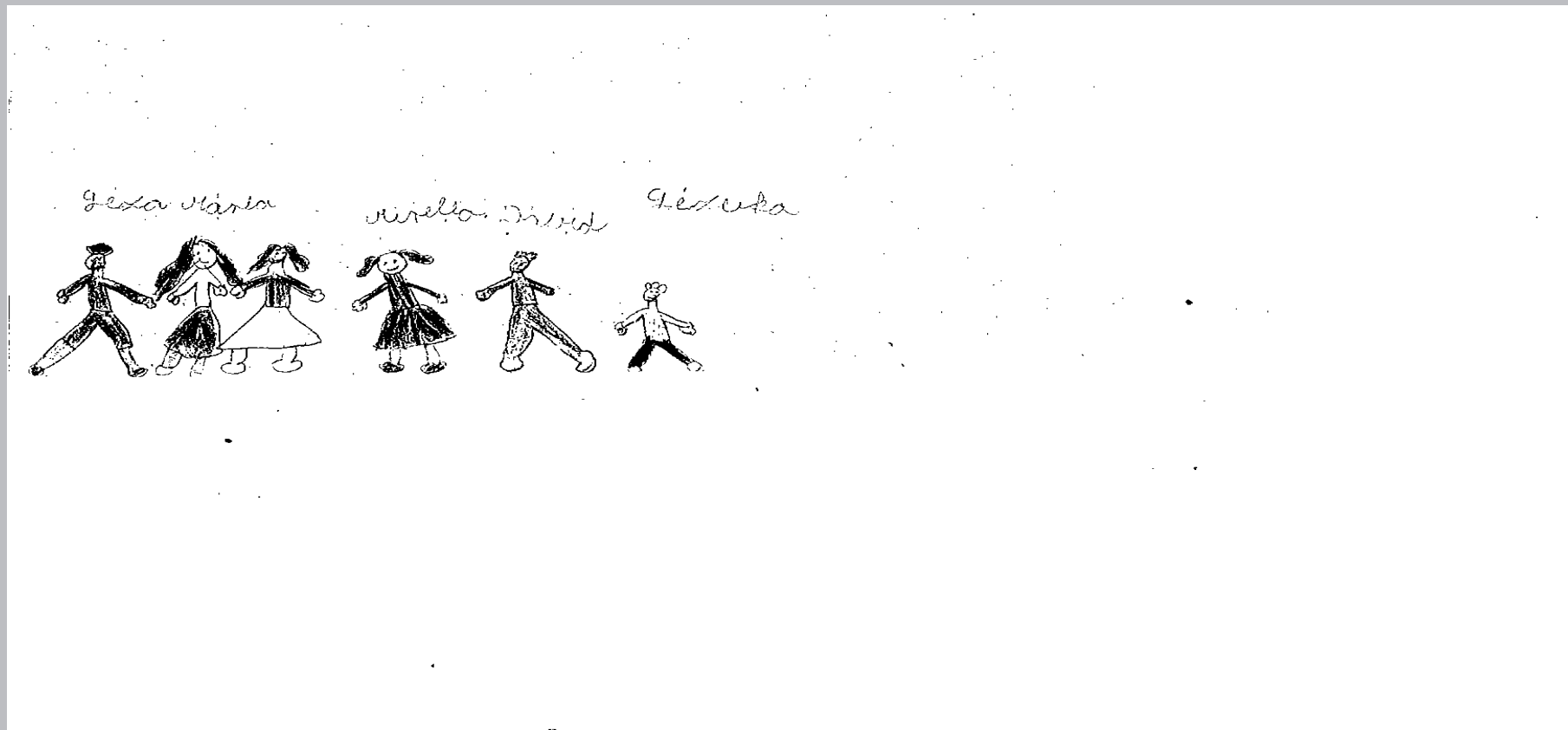
Elsősorban traumatizált gyermekkorú áldozatoknál

Oka: az áldozat hibáztatása a hozzátartozó vagy segítő, gondozó részéről

Cél: a másodlagos viktimizáció elkerülése, támogató háló kialakítása és a pozitív változások stabilizálása

Eredmény: ténylegesen együttműködő partnerek, pozitív informális kapcsolatok szakemberek és családtagok között (pl.: 6 esetenél 11 támogató családtag bevonása, 12 esetenél 15 külső intézmény és segítő együttműködése)

Példa: szemérem elleni erőszak

Érintettek köre

A resztoratív gyakorlatok alapjai

Forrás: Közösségi Szolgáltatások Alapítványa Magyarország

- 3 kiindulási pont (sérelem – szükséglet -kötelesség)
- 3 érintett csoport (áldozat és cs., elkövetőés cs., közösség)
- 3 alapelv (bevonódás ,helyreállítás- jóvátétel, kiszámíthatóság)
- 3 érték (tisztelet, felelősség, kapcsolat)
- 3 kérdés (Kit ért sérelem? Mire van szükségük? Ki és hogyan teszi jóvá –Hogyan hozza helyre...?)
- 3 technika (Kör, jóvátételi konferencia, családi konferencia)
- 3 remény (Megfelelő kapcsolatban élni egymással, a világgal, a Teremtővel)

• *H.Zehrnyomán, 2010*

Az áldozattá válás megelőzése az iskolában

Forrás: Közösségi Szolgáltatások Alapítványa Magyarország

RESZTORATÍV GYAKORLATOK CÉLJA:

Kapcsolatok létrehozása és erősítése, a konfliktusok és feszültségek kezelése **jóvátétel**t ösztönző megközelítéssel, mely a sérelmek orvoslására és a **közösség** támogatására összpontosít.

(M c C o l d 2 0 0 1)

Szociális fegyelmezési séma

Forrás: Közösségi Szolgáltatások Alapítványa Magyarország

Paul McCold és Ted Wachtel, Glaser (1969) nyomán.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Iskolai megelőzés resztoratív körben

Forrás: Közösségi Szolgáltatások Alapítványa Magyarország

Közös szabály kidolgozás

Iskolai megelőzés resztoratív körben

Forrás: Közösségi Szolgáltatások Alapítványa Magyarország

Példák a kör kérdéseire:

Mi kell (mire van szükséged) ahhoz, hogy a ...jól sikerüljön ?

Milyen aggályok vannak?

Mit kell elkerülnünk, hogyan? Ki fog jelezni, kinek?

Az áldozattá válás megelőzése az iskolában

Forrás: Közösségi Szolgáltatások Alapítványa Magyarország

Morrison és Thorsborne nyomán, 2004

- **Másodlagos viktimizáció elkerülésének tudatosítása**
- **Áldozatok elégedettségének felmérése**
- **Szemléletváltás**
- **Utókövetés**
- **Megelőzés**
- **Képzés (www.iirp.edu)**

Köszönöm a figyelmet!